

FISCALE SIGNALLEN

[1/7]

Jaargang 2015, nummer 1

Special Prinsjesdag: belastingpakket 2016

Op Prinsjesdag is naast de Miljoenennota ook het belastingpakket 2016 gepresenteerd. Dit pakket bestaat uit de volgende vijf wetsvoorstellen:

- Belastingplan 2016;
- Overige fiscale maatregelen 2016;
- Wet tegemoetkomingen loondomein;
- Wet implementatie wijzigingen Moeder-dochterrichtlijn 2015;
- Wet vrijstelling uitkeringen Artikel 2-Fonds.

Het kabinet vermindert de lasten op arbeid volgend jaar met € 5 miljard. Dat levert extra banen en een hogere economische groei op. De grote belastingherziening is er niet gekomen. Wel wordt het fictieve rendement in box 3 vanaf 2017 op een andere wijze bepaald. Hiermee wordt beoogd om dit beter te laten aansluiten bij het daadwerkelijk behaalde rendement.

Hierna geven wij een kort overzicht van enkele voorgestelde maatregelen. Deze maatregelen treden in werking op 1 januari 2016, tenzij anders wordt aangegeven.

Ondernemen

Vennootschapsbelasting en dividendbelasting

- Stichtingen, verenigingen en publiekrechtelijke rechtspersonen die optreden als commandiet worden voortaan ook vennootschapsbelastingplichtig indien de cv zelf een onderneming drijft. Nu zijn stichtingen en verenigingen normaal gesproken niet vennootschapsbelastingplichtig als zij slechts commanditair vennoot zijn in een dergelijke cv. Dat gaat met ingang van 1 januari 2016 veranderen. Publiekrechtelijke rechtspersonen krijgen ook te maken met deze maatregel. Zij kunnen dus niet ontsnappen aan de vennootschapsbelastingplicht enkel door activiteiten in een cv onder te brengen.
- Voorgesteld wordt om twee aanpassingen in de Moeder-Dochterrichtlijn (MDR) te implementeren in de Nederlandse wetgeving. De eerste wijziging beoogt situaties tegen te gaan waarin de vergoeding voor geldverstrekking in de ene lidstaat aftrekbaar is en in de andere lidstaat niet wordt belast. De tweede wijziging betreft de implementatie van de nieuwe algemene misbruikbepaling uit de MDR. De wijzigingen hebben overigens een mondiale reikwijdte en zijn niet beperkt tot EU/EER-verhoudingen.
- Evenals bij de grensoverschrijdende aandelenfusie wordt geregeld dat een zogenoemde 'step-up' wordt gegeven bij een grensoverschrijdende juridische fusie en splitsing. Hierdoor verkrijgt Nederland geen dividendbelastingclaim op bestaande

buitenlandse winstreserves. Onder bepaalde omstandigheden wordt de step-up niet verleend.

Inkomstenbelasting/Vennootschapsbelasting

- Voorgesteld wordt om de research- & developmentaftrek (RDA) en de S&O-afdrachtvermindering te integreren. De RDA vervalt. Zie hierna onder werkgever-werknemer.

Directeur-groootaandeelhouder/aanmerkelijk belang

- Bij emigratie van een aanmerkelijkbelanghouder moet de opgebouwde aanmerkelijkbelangclaim in beginsel worden afgerekend tegen 25%. Er kan echter uitstel van betaling worden verkregen: de zogenoemde conserverende aanslag. De maximale uitsteltermijn bedraagt tien jaren. Na tien jaren wordt (het restant van) de conserverende aanslag kwijtgescholden.
Het uitstel van betaling eindigt onder andere als binnen de tienjaarstermijn zogenoemde ‘verboden’ handelingen worden verricht, waaronder de (fictieve) vervreemding van de aandelen.
In de praktijk blijkt volgens de staatssecretaris dat aanmerkelijkbelanghouders na emigratie vaak de tienjaarsperiode uitzitten zonder dergelijke handelingen te verrichten. Dat betekent dat kwijtschelding meer regel is geworden dan uitzondering, waardoor de Nederlandse claim alsnog verloren gaat. De staatssecretaris vindt dit ongewenst en stelt voor om de kwijtschelding na tien jaren af te schaffen. Dit is een opmerkelijke en onverwachte maatregel.
Daarnaast blijken in de praktijk routes te zijn ontwikkeld waarbij naast de emigratie van de aanmerkelijkbelanghouder ook de werkelijke leiding van de vennootschap wordt verplaatst, waardoor het onder voorwaarden mogelijk is om al binnen de tien jaren (tot net onder) 90% van de winstreserves in de vennootschap onbelast (of lager belast dan 25%) uit te keren. Dit zonder dat tot invordering van de conserverende aanslag wordt overgegaan. Deze wordt vervolgens na tien jaren kwijtgescholden. Nu wordt wetgeving voorgesteld waarmee dergelijke routes worden ondervangen. Bij (elke) winstuitdeling na emigratie wordt het uitstel van betaling van de conserverende aanslag (naar rato) ingetrokken (in beginsel tot een bedrag van 25% van de winstuitdeling) en zal tot (gedeeltelijke) inning/belastingheffing worden overgaan.
Let op! Voor aanmerkelijkbelanghouders die al voor 15 september 2015 15.15 uur zijn geëmigreerd blijven de huidige regels gelden. Voor personen die daarna zijn geëmigreerd, gaan de voorgestelde nieuwe regels gelden.
Let op! De voorgestelde wijzigingen gelden eveneens voor conserverende aanslagen die worden opgelegd bij schenking of vererving van aanmerkelijkbelangaandelen naar een in het buitenland wonende natuurlijke persoon.

Particulier

- Er wordt een hervorming van box 3 voorgesteld met ingang van 1 januari 2017. Het tarief blijft 30%, maar het heffingvrije vermogen wordt verhoogd naar € 25.000 per belastingplichtige (nu € 21.330). Het forfaitaire rendement (nu 4%) over de rendementsgrondslag zal worden gewijzigd in:
 - naar verwachting 1,63% rendement over het gedeelte dat toerekenbaar is aan rendementsklasse 1; en
 - naar verwachting 5,5% rendement over het deel dat toerekenbaar is aan rendementsklasse 2.

De rendementsgrondslag wordt verdeeld in een spaardeel (rendementsklasse 1) en in een beleggingsdeel (rendementsklasse 2). Hierbij wordt ervan uitgegaan dat lagere vermogens voor een groter deel uit spaargeld bestaan dan hogere vermogens. Deze vermogensmix zal drie jaar na invoering worden geëvalueerd.

Van het gedeelte van de grondslag dat meer bedraagt dan	maar niet meer dan	wordt toegerekend aan rendementsklasse 1	wordt toegerekend aan rendementsklasse 2
€ 0	€ 75.000	67%	33%
€ 75.000	€ 975.000	21%	79%
€ 975.000		0%	100%

Het rendement op het spaardeel en beleggingsdeel wordt op basis van een gemiddelde over meerdere jaren vastgesteld aan de hand van werkelijke gerealiseerde marktrendementen. Dit wordt jaarlijks herijkt voorafgaand aan het belastingjaar. De hiervoor genoemde percentages van 1,63 en 5,5 zijn gebaseerd op deze gemiddelden, maar worden in 2016 dus nog definitief bepaald.

Gebaseerd op deze vermogensmix en rendementen resulteert dit in het volgende:

Box 3 vermogen	Forfaitair rendement
€ 0 - € 25.000	Vrijgesteld
€ 25.000- € 100.000	2,9% (67% van 1,63% + 33% van 5,5%)
€ 100.000- € 1.000.000	4,7% (21% van 1,63% + 79% van 5,5%)
daarboven	5,5% (0% van 1,63% + 100% van 5,5%)

Na vermenigvuldiging van deze forfaitaire rendementen met een vast tarief van 30% bedraagt de te betalen belasting in box 3 dus: 0,87% (30% van 2,9%), 1,41% (30% van 4,7%) en 1,65% (30% van 5,5%). Dit in tegenstelling tot het huidige vaste percentage van 1,2%.

Fiscale partners mogen kiezen hoe zij de gezamenlijke grondslag (het gezamenlijke box 3-vermogen minus tweemaal het heffingvrije vermogen) onderling verdelen. Anders dan nu kan de verdeling van de grondslag vanaf 2017 wel invloed hebben op de belastingdruk in box 3 als een schijfgrens wordt overschreden.

Hoewel met dit voorstel getracht wordt beter aan te sluiten bij de werkelijk behaalde rendementen, is het maar de vraag of die belastingplichtigen die een hogere belasting zullen gaan betalen niet naar alternatieven gaan zoeken, bijvoorbeeld door 'te beleggen via box 2'.

- De zogenoemde aflossingseis zal worden verzacht. Belastingplichtigen moeten ten minste annuïtair aflossen op eigenwoningschulden die op of na 1 januari 2013 zijn aangegaan om daarvoor renteaftrek in box 1 te kunnen claimen. Schulden waarvoor een aflossingsachterstand ontstaat, verhuizen (op enkele uitzonderingen na) in beginsel definitief naar box 3. Met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2013 wordt die 'straf' verzacht. Als de bestaande of een nieuwe, opvolgende schuld weer aan de eisen voldoet, is deze weer aan te merken als eigenwoningschuld en verhuist deze terug naar box 1.
- De informatieplicht voor eigenwoningschulden wordt vereenvoudigd. Belastingplichtigen die hun eigenwoningschuld niet bij de bank of een andere aangewezen administratieplichtige hebben ondergebracht (maar bijvoorbeeld bij een familielid of de eigen bv) hoeven vanaf 2016 geen apart formulier meer in te vullen. In de toekomst gaat de gegevensverstrekking via het aangiftraject lopen. Het aangifteproces wordt verder vergemakkelijkt door de eerder opgegeven gegevens voor in te vullen in de aangifte van het jaar erop.
- Vanaf 1 januari 2017 wordt de eenmalig verhoogde schenkingsvrijstelling in verband met de eigen woning (weer) verhoogd naar € 100.000. Deze vrijstelling zal vanaf dan gelden voor iedereen (dus niet alleen in ouders-kind-relaties), mits de begunstigde tussen de 18 en 40 jaar is en de schenking wordt aangewend voor de eigen woning. Is in 2015 of 2016 al gebruik gemaakt van een verhoogde vrijstelling (voor de eigen woning) dan wordt hiermee rekening gehouden. Deze verruiming is structureel.
- Eind vorig jaar oordeelde het Europese Hof van Justitie dat de eisen die de Nederlandse wetgeving stelt aan de plaats van ligging (in Nederland) voor de faciliteiten die gelden voor monumentenpanden en natuurschoonlandgoederen in strijd zijn met het EU-recht. Als gevolg van deze rechtspraak is vervolgens bij beleidsbesluit goedgekeurd dat de faciliteiten ook gelden voor monumentenpanden of natuurschoonlandgoederen die zijn gelegen binnen de EU of EER of op het grondgebied van een land waarmee Nederland een uitwisselingsverdrag heeft gesloten, mits het desbetreffende object een element vormt van het Nederlandse cultureel erfgoed. Voorgesteld wordt om de in het beleidsbesluit opgenomen goedkeuring in de wet op te nemen.
- Fiscale partners kunnen een dubbele vrijstelling benutten bij onder meer kapitaalverzekeringen in box 3. Om die vrijstelling te kunnen benutten, moesten beide partners begunstigden zijn. Dat ging vaak mis. Daarom kunnen partners met ingang van 1 januari 2016 bij het indienen van de aangifte een gezamenlijk verzoek doen op basis waarvan een uitkering wordt geacht bij iedere partner voor de helft op te komen (ongeacht wie de begunstigde is).
- De minimumwaarderingsregel bij afkoop van een lijfrente wordt afgeschaft. Premies voor (onder meer) lijfrenten die dienen ter compensatie van een pensioentekort zijn in box 1 aftrekbaar. De toekomstige uitkeringen zijn in box 1 belast. Als met betrekking tot een lijfrente een handeling wordt verricht die in strijd is met de

voorwaarden voor premieaftrek (bijvoorbeeld afkoop), vindt belastingheffing plaats. In box 1 worden dan negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking genomen. Dit is in beginsel de waarde in het economische verkeer van de aanspraak, maar het is in de opbouwfase nooit minder dan de eerder voor de aanspraak betaalde premies en andere bedragen. Dat is de zogenoemde minimumwaarderingsregel. Hiermee wordt steeds ten minste de eerder genoten fiscale aftrek als het ware teruggenomen.

De minimumwaarderingsregel kan bij afkoop van een lijfrente ongewenste gevolgen hebben. Door de economische ontwikkelingen kunnen belastingplichtigen eerder genoodzaakt zijn om lijfrenteovereenkomsten af te kopen. Wanneer in zo'n situatie de waarde van de lijfrente als gevolg van de economische ontwikkelingen aanzienlijk lager is dan het bedrag van de in aftrek gebrachte premies, kan dit in de praktijk tot situaties leiden waarin de verschuldigde belasting het door de verzekering uitgekeerde bedrag overstijgt. Dit resultaat acht het kabinet niet wenselijk. Daarom wordt voorgesteld om bij afkoop ook in de inkomstenbelasting vanaf 1 januari 2016 niet langer de minimumwaarderingsregel toe te passen. Vooruitlopend op deze wetwijziging kan in bepaalde gevallen waar de termijn voor ambtshalve vermindering nog niet is verlopen, vooruitlopend op de aanpassing van de wet, een tegemoetkoming kan worden verleend voor afkopen die zijn gedaan vóór 1 januari 2016.

- Sinds 2015 kan de verplichting tot het betalen van kinderalimentatie in box 3 als verplichting worden opgenomen. Het recht op kinderalimentatie wordt evenwel niet in box 3 in aanmerking genomen. Daarom wil het kabinet vanaf 2017 de kinderalimentatie uitzonderen van de in box 3 op te nemen verplichtingen.
- Er worden enkele aanpassingen op het partnerbegrip voorgesteld:
 - Nu kwalificeert men onder andere als partner indien twee meerderjarigen op hetzelfde woonadres staan ingeschreven en op dat adres tevens een minderjarig kind van een van beiden staat ingeschreven. Dit leidt er toe dat mensen die worden gehuisvest in een opvanghuis met een kind van een van beiden aangemerkt worden als (toeslag-)partners. Het gevolg hiervan is dat de aanspraak op verschillende toeslagen daalt. Voorgesteld wordt om personen in een opvangsituatie op verzoek niet aan te merken als fiscaal partner.
 - Een kind jonger dan 27 jaar kan niet kwalificeren als partner van zijn ouder. Nu wordt voorgesteld dat stiefkinderen jonger dan 27 jaar op verzoek ook niet meer kunnen kwalificeren als partner.
- In de inkomstenbelasting wordt een vrijstelling opgenomen voor uitkeringen uit het zogenoemde Artikel 2-Fonds aan Joodse oorlogsslachtoffers.
- Met ingang van 1 januari 2016 wordt het tarief in de tweede en derde schijf verlaagd met 1,85%-punt naar 40,15%. De schijven van de inkomstenbelasting worden geïndexeerd en vervolgens wordt de derde schijf verlengd met € 8.548, waardoor de vierde schijf van de inkomstenbelasting in 2016 begint bij een belastbaar inkomen uit werk en woning van meer dan € 66.421 (2015: € 57.585). Het tarief in de eerste schijf wordt 36,55%.

- Voorgesteld wordt om de algemene heffingskorting geleidelijk volledig af te bouwen.
- De arbeidskorting wordt verhoogd voor inkomens tussen ongeveer € 9.000 en € 50.000.
- De opbouw van de inkomensafhankelijke combinatiekorting wordt verhoogd naar 6,159%. Het maximumbedrag van deze korting wordt verhoogd met € 606.
- De ouderenkorting wordt per saldo verhoogd tot € 1.187.

Werkgever-werknemer

- De S&O-afrachtvermindering is een fiscaal instrument ter stimulering van speur- en ontwikkelingswerk. De hoogte van de faciliteit wordt gebaseerd op de S&O-loonkosten. De research- & developmentaftrek (RDA) is een regeling die belastingplichtigen die beschikken over een S&O-verklaring, een extra aftrek op de winst biedt op basis van kwalificerende innovatieve kosten (niet zijnde loonkosten) en uitgaven. Voorgesteld wordt om beide regelingen samen te voegen. Dit betekent dat de grondslag voor de S&O-afrachtvermindering niet alleen bestaat uit S&O-loonkosten, maar ook uit overige S&O-kosten en S&O-uitgaven. De opzet van de regeling blijft in grote lijnen gelijk.
- Eén van de antimisbruikbepalingen in de werkkostenregeling wordt gewijzigd. Nu is bepaald dat de inhoudingsplichtige vergoedingen en verstrekkingen ‘voor zover deze vergoedingen en verstrekkingen niet in belangrijke mate hoger zijn dan in voor het overige overeenkomstige omstandigheden gebruikelijk is’ als eindheffingsbestanddeel kan aanwijzen. De nieuwe tekst wordt: ‘voor zover de omvang van de aangewezen vergoedingen en verstrekkingen niet in belangrijke mate groter is dan de omvang van de vergoedingen en verstrekkingen die in voor het overige overeenkomstige omstandigheden in de regel worden aangewezen’. Dat betekent dat bij de beoordeling of een vergoeding of verstrekking als eindheffingsbestanddeel kan worden aangewezen, niet (alleen) meer gekeken moet worden of de vergoeding of verstrekking op zichzelf ongebruikelijk is, maar of het ongebruikelijk is deze in de vrije ruimte te brengen of met eindheffing te belasten. De staatssecretaris noemt als voorbeelden van beloningen die niet als eindheffingsbestanddeel kunnen worden aangewezen onder andere: een maandloon, vakantiegeld en hoge bonussen.

Mobiliteit en milieu

- De mogelijkheid om de motorrijtuigenbelasting voor een heel jaar in een keer te betalen, vervalt met ingang van 1 juli 2016. Vanaf dat tijdstip kan de MRB alleen nog per tijdvak van drie maanden worden vooruitbetaald of maandelijks automatisch worden afgeschreven.
- Het tarief in de energiebelasting voor lokaal duurzaam opgewekte elektriciteit wordt verder verlaagd. Per 1 januari 2016 wordt de tariefsverlaging verhoogd van 7,5 cent per kWh naar 9,0 cent per kWh.

Btw

- Het 21%-tarief gaat gelden voor kweekvloeistof van zogenoemde paddo's.

Overig

- Sale-and-leaseback transacties met onroerende zaken worden in de praktijk veelvuldig vormgegeven als verkoop van een onroerende zaak onder voorbehoud van een erfpachtsrecht. Deze rechtsfiguren hebben namelijk in hoge mate dezelfde juridische en economische gevolgen. Bij sale-and-leaseback transacties is echter overdrachtsbelasting verschuldigd, terwijl bij erfpachtstructuren geen of veel minder overdrachtsbelasting verschuldigd is. De wetgever grijpt in. Vanaf 1 januari 2016 is ook bij voormelde erfpachtstructuren overdrachtsbelasting verschuldigd. Tot die tijd kunnen de huidige mogelijkheden worden benut. De vormgeving luistert heel nauw.
- De massaal bezwaarprocedure wordt aangepast zodat deze vaker benut zal worden.
- De belastingkamer van de rechtbank zal een prejudiciële vraag kunnen voorleggen aan de Hoge Raad.
- Er komt een mogelijkheid tot invoering van lijfswang bij civiele vorderingen op grond van onrechtmatige daad ter inning van een belastingschuld.
- De disculpatiemogelijkheid bij aansprakelijkheid bij handel in bv's met stille en fiscale reserves wordt beperkt.

Tot slot

Voor meer informatie over voorgaande onderwerpen kunt u uiteraard contact opnemen met Janet Ganzeveld: contact@drjganzeveld.nl

Amsterdam, 17 september 2015

Mr. dr. J. Ganzeveld Fiscaal Juridisch Advies en Informatie B.V.

www.drjganzeveld.nl

Alhoewel de in dit memorandum opgenomen algemene informatie met de grootst mogelijke zorgvuldigheid is samengesteld, aanvaardt Mr. dr. J. Ganzeveld Fiscaal Juridisch Advies en Informatie B.V. geen enkele aansprakelijkheid voor de onvolledigheid of onjuistheid of de gevolgen daarvan. Op grond van deze informatie dient geen actie te worden ondernomen zonder adequate fiscale advisering waarbij de feiten en omstandigheden in de voorgelegde situatie worden onderzocht.